

Verslag

Onderwerp: Omgevingswerkgroep Heel

Plaats/datum bespreking: Heel, 13-04-2017

Voorzitter: Sandra Kemps en Jessica Reker

1. Inleiding en kennismaking

Tijdens de voorstelronde geven de aanwezigen aan met welk belang hij/zij is aangeschoven in deze omgevingswerkgroep.

- Droge voeten houden in toekomst
  - Behoud van uitzicht, geen hoge dijken
  - Kijkt nu uit (aan voorkant, binnendijks) op onbewerkte grond, dat volledig onder water staat bij regenval.
  - Er is momenteel uitzicht op een dijk en wil weten hoeveel de dijk verhoogt moet worden.
  - Wil de dijk bij verhoging graag rondom verhoogt zien. Bij de vorige dijkverhoging is aan een kant opgehoogd, waardoor water alsnog via de achterkant naar binnen kon stromen
  - De dijken mogen niet overstromen en niet ondermijnt worden door bijvoorbeeld bevers.
  - Wil graag weten wat er gaat gebeuren.
  - Negatieve ervaring met de aanleg van de Maaswerken, uitgevoerd door RWS:
    - > er was veel inspraak waar niets mee is gebeurd
    - > werd pas betrokken nadat duidelijk was dat de uitvoering op zijn grond plaatsvond.
    - > uiteindelijk veelal middels advocaat moeten communiceren.
  - Wil het project volgen.
  - Veel grond in eigendom langs het projectgebied (voornamelijk dijksectie 2).
  - Geen direct belang, maar wil graag dat de te maken keuzes goed onderbouwd en herleidbaar zijn.

Jessica Reker en Sandra Kemps zijn de omgevingsmanagers vanuit het Waterschap voor onder andere dit dijktraject. Voor het Waterschap is het belangrijk dat het proces goed doorlopen wordt en er duidelijke afstemming en communicatie met de omgeving plaatsvindt, waarbij de omgeving actief meedenkt met wat we gaan maken. Een eindresultaat waar de omgeving achter staat.

Er wordt geconstateerd dat de gemeente niet aanwezig is. Dit is jammer, onder andere vanwege initiatieven van de gemeente die mogelijk een raakvlak hebben met de dijkversterking in Heel. Men geeft aan de gemeente ook niet te hebben gezien bij het retentiebekken langs Lateraalkanaal.

Actie Waterschap: de aanwezigheid van de gemeente bij de omgevingswerkgroep bespreken met gemeente Maasgouw.

2. Terugblik

Tijdens de kansensessie in 2016 zijn de gebieden Thorn-Wessem en Heel gezamenlijk besproken. In deze omgevingswerkgroepen zijn de gebieden Thorn-Wessem en Heel opgeknipt om meer focus aan te kunnen brengen in dijktraject Heel.

3. Omgevingswerkgroep

In de omgevingswerkgroep willen we gezamenlijk trechters van oplossingsrichtingen tot aan VKA. Voor Heel wordt (vooralsnog) geen ontwerpatelier gepland, maar alles binnen de omgevingswerkgroep besproken. Hierbij is het van belang dat de omgevingswerkgroep uit een juiste vertegenwoordiging bestaat van de verschillende belangen in Heel. Geconstateerd wordt dat de volgende partijen nog ontbreken:

- natuurorganisaties: wel uitgenodigd, maar niet aanwezig;
- waterscouting: wel uitgenodigd, maar niet aanwezig;
- gemeente Maasgouw: wel uitgenodigd, maar niet aanwezig;
- RWZI: hiermee worden separate gesprekken gevoerd vanwege het technisch detail ter plaatse van de RWZI;
- Eigenaar van (historische) boerderijen aan de Mgr. Savelbergweg;
- Eigenaar van braakliggend stuk terrein (dijksectie 2): Joep vraagt na wie contactpersoon is en geeft dit door.

Actie Waterschap: Joep mailadres van 'dijkversterking' doorgeven.

Er zijn 4 bewoners vanuit Pol aanwezig, de vraag is of ze niet oververtegenwoordigd zijn. Er wordt door de aanwezigen aangegeven dat er belang gehecht wordt aan een goede informatievoorzieningen.

Actie bewoner: in Pol nagaan of er meer mensen geïnteresseerd zijn in de ontwikkelingen rondom de dijkversterking en onderzoekt of ze zich als bewoners van Pol kunnen organiseren.

Sandra ligt toe dat deelname aan de omgevingswerkgroep niet geheel vrijblijvend is. Waterschap Limburg steekt er veel energie in en verwacht dat ook terug van de deelnemers van de omgevingswerkgroep. Men geeft aan dat als men gehoord wordt, en er wat gedaan wordt met de inbreng, de opkomst en inzet goed zal zijn. Sandra ligt toe dat ernaar gestreefd wordt om het eens te worden over het eindresultaat en het proces daartoe. Dit kan wel betekenen dat sommige belangen niet ingewilligd kunnen worden.

4. Uitleg proces tot VKA

Sandra ligt het proces toe om te komen tot een voorkeursalternatief. Op dit moment zijn er mogelijke oplossingsrichtingen, dit speelveld is vastgelegd door de stuurgroep, welke nader onderzocht worden en tegen elkaar worden afgewogen.

Belangrijke vragen en antwoorden:

Is er al een voorkeursalternatief (VKA)?

Nee, er is nog geen voorkeursalternatief, enkel oplossingsrichtingen. In komende periode wordt er (met u) getrechterd van oplossingsrichtingen naar een voorkeursalternatief. Verwachting bij Heel om voor de zomer een VKA te hebben. Keuze door de stuurgroep vindt plaats na de zomer.

Wat als er nog een alternatieve oplossingsrichting bedacht wordt, kan er dan worden afgeweken van de bestaande oplossingsrichtingen?

Er is o.a. in de kanssessies goed nagedacht over mogelijke oplossingsrichtingen. Het pakket van mogelijke oplossingsrichtingen is besproken in de stuurgroep, waardoor er in principe niet naar extra oplossingsrichtingen gezocht wordt, maar een trechtering plaats gaat vinden naar voorkeursalternatieven. Echter, indien er toch een goed alternatief bedacht wordt, zullen we onderzoeken of deze meegenomen moet en kan worden.

Zitten we hier op gelijkwaardige basis?

Bwoner geeft aan dat bij project Maaswerken er wel geluisterd werd naar de archeoloog, maar niet naar de boer. Vanwege de monumentale status werd de dijk 80 meter bij het monument vandaan gelegd en daardoor op zijn perceel.

Sandra geeft aan dat we hier op gelijkwaardige basis zitten en dat de oplossingsrichtingen op verschillende onderdelen met elkaar vergeleken worden, zoals technische haalbaarheid, kosten, draagvlak, cultuurhistorie et cetera.

Worden de dijken van de Maaswerken ook verhoogd?

De dijken van de Maaswerken maken geen onderdeel uit van dit project en worden binnen dit project dan ook niet verhoogd.

Wie zitten er in de stuurgroep en wie neemt de beslissing?

Keuzes worden voorgelegd aan de stuurgroep. De stuurgroep brengt advies uit aan Waterschap Limburg. Het waterschap is bevoegd gezag en neemt het formele besluit, in de vorm van een projectplan Waterwet. Daarnaast moet wel de provincie een goedkeuringsbesluit nemen, moet de gemeente haar bestemmingsplan wijzigen en vergunningen verlenen. Dit geheel wordt gecoördineerd (als één pakket besluiten) in procedure gebracht. De stuurgroep bestaat uit de gedeputeerde van de provincie Limburg, wethouders van de 6 gemeenten, RWS, Waterschap Limburg, ministerie en HWBP.

5. Toelichting oplossingsrichtingen dijktraject

Sandra ligt de verschillende oplossingsrichtingen toe in het dijktraject Heel. De opgave bij Heel bestaat uit het verhogen en versterken van de bestaande kering. De dijk is beperkt te laag en voornamelijk afgekeurd op stabiliteit en piping door onder andere:

- de aanwezigheid van de Sleybeek vlak achter de dijk;
- het grote niveauverschil tussen voor- en achterland waardoor een piping probleem speelt.

Ook is het syfon onder de plas van Tesken een zwakke schakel in het dijktraject en wordt onderzocht hoe omgegaan moet worden met aanwezige kabels en leidingen.

De huidige kering is aangelegd met een overschrijdingskans van 1/250 per jaar. De nieuwe norm gaat uit van een overstromingskans van 1/300 per jaar. De overschrijdingskans en overstromingskans werken anders en kunnen niet met elkaar vergeleken worden. De verwachte dijkverhoging in Heel is de laagste verhoging van het gehele programma dijkversterking Maasvallei. Op dit moment gaan we uit van maximaal een halve meter ophoging in dijktraject Heel en maatregelen ten aanzien van de stabiliteit. De type maatregelen worden nader onderzocht. Er wordt een berekening uitgevoerd die meer inzicht zal geven in de daadwerkelijke ophoging van de dijk, maar naar verwachting zal de benodigde ophoging lager zijn dan een halve meter.

Reacties:

- overstromingen kwamen voorheen voornamelijk vanuit Heel;
- waar komt de grond vandaan die gebruikt wordt voor de ophoging. Er wordt uitgelegd dat dit nog niet bekend is maar dat de toe te passen grond moet voldoen aan strenge eisen.

De keuze bij Heel is voornamelijk de type waterkering, niet zozeer de locatie omdat het gaat om een aanpassing van de bestaande kering. Dit met uitzondering van de gele lijn rondom Pol (dijksectie 7).

Toelichting lijnen op de kaart:

- groene lijn is versterking van huidige dijk;
- gestippelde groene lijn: verlengen kering naar hoge grond;
- gele lijn is nieuw tracé waar Pol bij hoogwater op een schiereiland komt te liggen;
- licht grijze gedeelte arceert het gebied dat al hoog genoeg ligt ('hoge grond') ten opzichte van nieuwe norm. De nieuwe kering moet op dat gebied aansluiten.

Dijksectie 1 Tesken

Er zijn twee scenario's:

- 1) syfon doorknippen en de dijk verwijderen. De huidige dijk beschermt voornamelijk de Sleybeek zodat het Maaswater niet via de Sleybeek en het syfon kan instromen in dijktraject Heel. Het gebied erachter ligt al hoog genoeg. Wel moet mogelijk een klein stuk van de RWZI beschermd worden;
- 2) huidig dijktraject in stand houden, en de bestaande kering versterken.

Dijksectie 2, 3 en 4

Bij versterking van de huidige dijk kan de Sleybeek eventueel gedempt worden.

- Bewoners van Pol geven aan dat de Sleybeek onder andere gebruikt wordt voor rioolwater en dat er bij demping van de beek dan een alternatief moet komen om de functie van het afvoeren van rioolwater in stand te houden.
- Daarnaast heeft de Sleybeek een ecologische functie en worden er ijsvogels gesignaleerd.

Dijksectie 5 De Slaag

Heeft WL een titel om te onteigenen?

Ja, omdat het hier om een veiligheidsopgave gaat heeft WL uiteindelijk een titel om te onteigenen, maar uitgangspunt is om het minnelijk te regelen.

Bewoners uit Pol geven aan dat het aanpassen van de invaaropening bij de Slaag wel problemen oplevert voor de visclub en hun steiger.

Bewoner vraagt zich af hoe de uitvoering eruit ziet, hoeveel werkstroken er nodig zijn en of er landbouwgrond voor nodig is.

De uitvoeringswijze is nog niet inzichtelijk. De kans is aanwezig dat er landbouwgrond nodig is tijdens de uitvoeringswijze, maar dat wordt pas onderzocht als duidelijk is welke voorkeursvariant gekozen wordt en hoe deze eruit ziet.

Dijksectie 6

geen opmerkingen.

Dijksectie 7 Schiereiland Pol

De gele lijn is als kans naar voren gekomen in de kansensessie vanwege mogelijke landschappelijke en rivierkundige voordelen. In dit geval wordt de kering in dijksecties 3 en 6 'afgewaard' als primaire kering en gehandhaafd zoals die nu is.

Bewoner geeft aan dat de inspraak van bewoners in Pol bij de keuze van belang is.

- Welke voordelen heeft dit?

De voor- en nadelen van deze oplossingsrichting worden komende periode onderzocht

- Moet Pol beschermd worden?

Ja, Pol wordt beschermd door een primaire kering.

- Kan de eenrichtingsweg Pol -> A2 een tweerichtingsweg worden?

De eenrichtingsweg van Pol naar A2 is een eenrichtingsweg, omdat er voorheen sluipverkeer ontstond naar Roermond. Deze situatie geldt niet meer, waardoor er geen reden meer is om het een eenrichtingsweg te houden.

- Hoe zit het met de bereikbaarheid van Pol als er een kering om Pol wordt heen gelegd?

Het is nog niet duidelijk hoe de nieuw aan te leggen kering ten noorden van Pol eruit zal zien. Dit kan met een dijklichaam waar men overheen moet rijden, maar ook door middel van coupures. Alleen tijdens hoog water zal Pol slechter bereikbaar zijn. De westelijke ontsluiting blijft ten alle tijden beschikbaar. Tijdens hoogwater zal de verbinding met Heel naar verwachting niet mogelijk zijn.

- Bewoners van Pol geven aan dat het van belang is om inzichtelijk te hebben wat de verhoging van de oplossingsrichtingen precies betekent en hebben behoefte aan 2 dimensionale visualisaties, ook van de dijksectie 7A waar een nieuwe dijk wordt aangelegd. Dit wordt tijdens de volgende omgevingswerkgroep gepresenteerd.

Het nieuwbouwhuis nabij dijksectie 7A is een belangrijk aandachtspunt en moet ingetekend worden op kaart.

6. Dijktypen

Voor Heel zijn de volgende drie landschappelijke dijktypen van toepassing:

1. Dijk op natuurlijke reliëfovergang,
2. Maasoeverdijk rondom plassen,
3. Maatwerkoplossing voor Pol (niet een van de 8 dijktypen).

7. Afsluiting, evaluatie en rondvraag

12 juli is de volgende bijeenkomst van de stuurgroep. Voordien vindt de volgende omgevingswerkgroep en mogelijk een informatieavond plaats.

Rondvraag:

- Neem tijdig contact op met grondeigenaren en informeer over wat er gaat gebeuren. Dit was niet het geval bij Maaswerken.

Sandra licht toe dat er nieuwsbrieven door een koerier huis aan huis zijn rondgestuurd, maar deze hebben Pol blijkbaar niet bereikt. Sandra gaat na hoe dit komt.

- Wanneer je advies over Pol uitbrengt moet je wel weten dat alle inwoners van Pol geïnformeerd zijn.

Sandra licht toe dat de omgevingswerkgroep en de informatieavond worden gebruikt om te polsen wat de bewoners (van o.a. Pol) ervan vinden.

- Is bescherming van Pol noodzakelijk?

Waterschap heeft de taak om de mensen die achter de dijken wonen te beschermen en daarmee de dijken rondom Pol te versterken.

- Waar ligt grens tussen Maaswerken en Waterschap?

Maaswerken was een projectorganisatie die dijkversterkingen en verhogingen hebben uitgevoerd en aangelegd namens de minister, evenals het retentiegebied langs het Lateraalkanaal. Inmiddels zijn de daar gerealiseerde dijken overgedragen aan het waterschap.

- Zijn de Maaswerken voldoende hoog?

De Maaswerken zijn op oude normering aangelegd, maar zijn vooralsnog niet afgekeurd (op basis van de nieuwe norm). Het is niet duidelijk of en wanneer de Maaswerken versterkt moeten worden.

- Heeft Rijkswaterschap nog een rol in het beheer van de dijken?

De dijken zijn overgedragen aan Waterschap. Waterschap is nu beheerder.

- Hoe zit het met onderhoud en de wandelpaden op de dijken?

In principe zijn de dijken openbaar toegankelijk.

- Het bestaande onderhoud van de dijken (twee keer maaien) is onvoldoende. De distels groeien op de dijk, waaien vervolgens op het land van de akkerbouwers, die vervolgens moeten spuiten. Wordt daar bij de nieuwe dijken rekening mee gehouden?

De nieuwe dijken worden in het reguliere onderhoud (twee keer maaien) meegenomen.

Voor contact met de omgevingsmanagers kunt u mailen naar het algemene mailadres: dijkversterking@waterschaplimburg.nl onder vermelding van dijktraject Heel. De mail wordt dan doorgezet naar de juiste personen.